

STILURI ȘI CROIELI ALE ROCHIILOR PENTRU FEMEI PERINDATE DE-A LUNGUL SECOLULUI AL XX-LEA

Antonina CALANCEA, Stela BALAN

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În lucrare se prezintă stilurile și croielile rochiilor pentru femei de-a lungul secolului al XX-lea, principalele etape de evoluție istorică ale acestui sortiment. Astfel s-au evidențiat și s-au prezentat zece etape principale: Belle Epoque, Primul Război Mondial, moda în perioada anilor '20, '30, '40, '50, '60, '70, '80 și '90 ale secolului al XX-lea. Fiecare din aceste etape au fost analizate din punct de vedere a contextului istoric și s-a descris forma, silueta, elementele decorative, croiala, tipurile de materiale preponderent utilizate în fiecare perioadă, premisele care au condus la apariția și evoluția acestora.

Cuvinte cheie: „la Belle Epoque”, neovictorianismul, noul edwardianism, Glam, punk, yuppieism, grunge.

1. Introducere

Secolul al XX-lea este caracterizat de evoluția semnificativă a stilurilor și croielilor rochiilor pentru femei, începând cu perioada anterioară Primului Război Mondial caracterizată de croieli sofisticate până la începutul celui de-al treilea mileniu, anii 2000 fiind caracterizați de produse minimaliste.

2. Dimensiuni stilistice ale rochiilor feminine dezvoltate pe parcursul secolului al XX-lea

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra evoluției formelor, croielilor și siluetele vestimentare în îmbrăcămintea feminină pe parcursul secolului al XX-lea s-a realizat un studiu în acest sens, în continuare prezentându-se etapele de dezvoltare a stilurilor vestimentare în costumul pentru femei particularizat pentru produsul rochie.

1. Belle Epoque. Începutul sec. XX este legat de termenul "la Belle Epoque", adică "Epoca frumoasă". Transformările modei în această perioadă sunt radicale și rapide, cu producții de serie, art nouveau, modernism, democratizare, pluralism. "Belle Epoque" a fost o perioadă de aur pentru elita societății, lucru vizibil în îmbrăcămintea ostentativă, caracterizată prin splendoare și opulență, în care pălăriile erau o componentă esențială, abundent decorate cu pene, flori și aranjamente de fructe. Renașterea stilului "Empire", cunoscut și ca stilul "Madame Recamier", a schimbat poziția liniei taliei sub bust, de unde cădeau materiale suplă și moi.

2. Primul Război Mondial. La începutul Primului Război Mondial, corsetele au fost complet excluse, linia taliei a coborât, iar terminația produsului s-a scurtat până sub genunchi. Eliminarea constrângerii corsetelor a mutat accentul de pe talie pe bust. În timpul Primului Război Mondial și-a lansat creațiile Paul Poiret, numit și "Pașa de la Paris". El a conceput modelele purtate cu turbane în culorile pietrelor prețioase, decorate cu pene exotice și ornamente somptuoase, iar materialele bogate erau importate din Orient.

3. Moda anilor '20. După încheierea Primului Război Mondial, mentalitatea femeilor a început să se schimbe. În acea perioadă, acestora li s-a oferit ocazia să lucreze în afara casei și grație noilor funcții acestea s-au văzut nevoite să renunțe la îmbrăcămintea sofisticată în favoarea unor ținute mult mai practice. Coco Chanel s-a impus în modă cu ținute simple, precum little black dress și chiar de inspirație masculină cum ar fi taiorul. Această din urma piesă vestimentară a devenit "uniforma" femeilor bogate de afaceri [1, 2].

4. Anii '30. În linii mari, o ținută specifică anilor '30 trebuia să conțină cel puțin un element din: umeri bufanți, încrețiți, corsaj sau croială strânsă în talie, fusta lungă, largă și evazată sau - la ocazii speciale - o trenă lungă. Eleganța era obligatorie pentru femei, indiferent de momentul zilei. Pentru ținutele de zi se preferau texturile mai puțin pretențioase ca bumbacul, inul sau lâna, pentru seară - satinul, catifeaua sau mătasea. "Suprerealismul", creat de André Breton la Paris, în octombrie 1924, a influențat moda și vestimentația. Înclinația către "Suprerealism" a Elisei Schiaparelli s-a manifestat în special în detalii. Unele dintre materiale erau imprimate cu elefanți la circ, tăieturi de ziar. Revenirea nostalgică la stilurile de modă

caracterizate de rochii și fuste înfoiate, cu talie accentuată, la sfârșitul anilor '30, a lansat stilul "Neovictorianism" [2].

5. *Anii '40.* Mânețile bufante din dreptul părților superioare ale brațelor sunt înlocuite cu celebrele "pernuțe pentru umeri", lungimea rochiilor se scurtează până la jumătatea gambelor, iar talia nu se mai subliniază decât printr-un cordon subtil. Totuși, se pune un mare accent pe șoldurile femeilor care, în contextul păstrării ideii de siluetă "trasă prin inel" sunt considerate apanaje ale feminității. De aceea se insistă pe detalii generoase în zona șoldurilor: imprimeuri florale mari sau buzunare hiperdimensionate. Stilul "New look" a fost lansat în 1947 de către Christian Dior. Creațiile Dior erau complexe și conturau corpul într-o formă feminină idealizată, utilizând materiale dense a căror greutate era dublată de tafta. Talia era îngustă și încorsetată, umerii rotunjiți accentuau bustul rotund, șoldurile erau pline și puse în evidență de pernițe. Fustele erau voluminoase și aveau multe pliuri [1, 2].

6. *Anii '50.* Reprezentativ pentru perioada dată sunt umerii goi, șoldurile scoase în evidență și taliile "de viespe", fustele largi și vapoase care se opreau imediat sub genunchi și curelele late din talie. Pentru seară, rochiile păstrau cam aceleași linii principale, diversificarea fiind atinsă prin accesorii: gentuțe plic, pălării sau mănuși de lungime medie din dantelă. În 1954, Coco Chanel a revenit pe scena modei împotriva lipsei de respect a lui Dior față de confortul și eleganța naturală a femeilor. Rochia-cămașă sau rochia-sac a fost o mostră a ceea ce va deveni silueta anilor '60. "Noul edwardianism" a fost o modă de elită cu elemente masculine, promovată de croitorii de la "Savile Row". Silueta era de o eleganță reținută, spartană, jachetele erau strânse pe corp, costumul cu guler de catifea încheiat până sus, pantalonii strâmți, pălăria, melon. "Existențialismul" a fost o mișcare culturală aparte, între 1940 și 1960, legată de primordialitatea liberului arbitru.

7. *Anii '60.* Această perioadă este considerată începutul "revoluției" modei feminine pentru că ținutele încep să fie tot mai simple, apropiindu-se de imaginea femeii moderne, de carieră. Mișcarea britanică "butick", în anii '60, era expresia perfectă a celor ce ofereau la prețuri reduse haine în stiluri extrem de diverse, într-o atmosferă apropiată de cea a unui club de noapte, haine create de o nouă generație de tineri designeri [2]. Glam, punk, yuppieism și grunge. Era spațială își ia numele din colecția de referință a designerului parizian Andre Courrèges din 1964, care afișa stiluri minimaliste, mult alb și materiale sintetice strălucitoare și reflectorizante. Renumite au rămas colecțiile rusești, dar și cele inspirate din "opera chinezească" și din cea africană, în care îmbină tehnici de haute-couture cu motivele diferitelor popoare.

8. *Anii '70* au reprezentat o perioadă de transformări majore ce au stat sub semnul mișcării "hippie". De aceea, cele mai multe influențe în fashion au avut ca punct de plecare același "curent": modele de inspirație etnică, imprimeuri florale, împletituri din piele și bentițe colorate. În privința culorilor, paleta cromatică este nelimitată.

9. *Anii '80.* Moda anilor '80 a fost guvernată de curentul disco. "Avangardismul japonez" a avut un impact deosebit provocând un adevărat șoc și uimire în lumea modei. Designerii Rei Kawakubo și Yamamoto prezentau colecții care sfidau șabloanele tradiționale, cu haine jerpelitate care nu se conformau nici unui standard de modă. "Yuppieismul" a fost definit ca un curent dominat de statutul conservator și obsedat de îmbrăcăminte de firmă din secolul al XX-lea. Femeile adoptă stilul costumului ce transmitea senzația de putere. De la moda "Grunge" caracterizată prin lipsa de rafinament și de artificii, la "Deconstructivism", care a răsturnat concepțiile tradiționale asupra vestimentației pentru a scoate la iveală cusăturile, tivurile uzate și elementele interioare, punând sub semnul întrebării atitudinile convenționale ale designului, până la "Postmodernism", ce caracterizează ruperea de istorie și funcționalitate.

10. *Anii '90.* Moda nu cunoaște frontiere și nici diferențe culturale, iar creatorii modei anilor '96-'97 ai secolului al XX-lea visează la uniformizarea ei. Este timpul minimalismului: rochii până la genunchi și culori neutre, compensate de texturi deosebite. Femeile au început să poarte costumul bărbătesc ca atare, neadaptat sau rochiile, bluzele feminine cu umeri prea lați, susținuți de pernițe. Mary Quant crează rochia mini, permițând femeilor să își pună în valoare suplețea picioarelor și conturul ferm al șoldurilor, rochiile mini și micro au revoluționat conceptul de feminitate, asociindu-l cu puterea sexualității [1].

Concluzii

Studiul evoluției formelor, croielilor, elementelor decorative, siluetelor pe parcursul secolului al XX-lea constituie un pilon de bază în evidențierea elementelor moderne ce se utilizează în perioadă actuală, contextul în care sunt utilizate, pentru a putea face față modificării rapide a fenomenului modă.

Bibliografie

1. Nanu, Adina. *Artă, stil, costum*. București: Editura Noi Media Print, 2007.
2. Popa Buluc, M. *Fascinante lecții de stil*. <http://www.cotidianul.ro/fascinante-lectii-de-stil-129710/>